

Geacht raadslid, geacht college,

Graag neem ik u mee in onze ontdekkingsreis van het Waddinxveense zorgspeelveld. In 2020, het jaar dat velen van ons nog goed voor de geest staat, zagen Frank en Marja van den Berg hoe hun beide moeders onderdoor gingen aan het gebrek aan dag-/weekstructuur, sociaal contact, buitenlucht, beweging en persoonlijke aandacht. Toen zij besloten elke week op hetzelfde moment een moment te creëren waarop zij hun moeders eropuit namen en structuur gaven, ervoeren zij dat deze behoefte in onze mooie gemeente breder gedeeld werd. Ouderen, die maandenlang achter hun voordeur verscholen waren, vonden af en toe de moed om eens per week hun eenzame bestaan op pauze te zetten en uit hun schulp te kruipen. Ze vonden plezier, structuur, contact, gezond eten en persoonlijke aandacht bij De Tulp. Frank en Marja voelden dat er een sterke behoefte was aan een structurele oplossing voor deze ouderen en besloten een stichting op te zetten. Dagbeleving De Tulp was een feit.

In de jaren die volgden is er veel gebeurd. Zo staat De Tulp organisatorisch stevig en staat er een serieus, kundig en zeer betrokken stichtingsbestuur. Daarnaast zijn er 38 vrijwilligers die De Tulp mede draaiende houden, van koks tot chauffeurs en van activiteitenbegeleiders tot toppers die ons helpen bij het plannen en de administratie. We hebben een zeer sterk lokaal netwerk, waarbij intensief wordt samengewerkt met zowel lokale ondernemers als sleutelpartijen en -personen (zoals Vrijwilligerswerk, Gedeelde Zorg en Alzheimer Nederland). Tientallen ouderen hebben inmiddels kennis mogen maken met het warme, huiselijke en persoonlijke karakter van Dagbeleving De Tulp, hetgeen De Tulp karakteriseert. We ontzien tientallen verwanten en mantelzorgers, die extreem tevreden zijn over de manier hoe wij ons over hun dierbaren ontfermen en hen betrekken in deze positiviteit.

Voor degenen die zich nog in klassieke werkelijkheid bevinden of voor degenen die even opgehelderd willen hebben hoe de Waddinxveense zorgketen er wat betreft dagbestedingen uitziet;

1. Palet Welzijn vangt samen met WadWijzer de ouderen aan de voorkant op, biedt dagbesteding voor grote(re) groepen ouderen die nog redelijk zelfredzaam zijn en zelfstandig naar de voorziening kunnen komen. Zij worden bijvoorbeeld niet ondersteund bij het naar de toilet gaan en het contact met het netwerk is minimaal. Er is vrije inloop en ouderen betalen een kleine bijdrage (aangezien de rest van de kosten gedekt wordt door de aanzienlijke subsidiepot).
2. De Tulp biedt persoonsgerichte, intensievere dagbesteding voor thuiswonende, eenzame ouderen. Zoals geschreven, met een warm, huiselijk en persoonlijk karakter. De groepen zijn bij ons niet groot (maximaal 8 personen per dag). Hier hebben we bewust voor gekozen, omdat we kwetsbaardere ouderen ondersteunen dan de ouderen die naar Palet gaan. Onze primaire doelgroep bestaat uit ouderen die nog niet een intensieve zorgvraag, maar juist wel een intensieve ondersteuningsvraag hebben. De Tulp heeft zeer intensief contact met de mantelzorgers en naasten, die de secundaire doelgroep zijn van De Tulp. We doen aan groepsbegeleiding en zijn dus geen concurrent van ZorgMaatje aan Huis of ZorgMies.
3. Zorgpartners Midden-Holland / Souburgh verzorgt ook dagbesteding, maar niet alleen voor thuiswonende ouderen. Souburgh heeft juist ouderen in beeld die een milde tot intensieve zorgvraag hebben en die bijna niet meer thuis kunnen wonen.

In het 'klassieke' denkpatroon van marktwerking in de zorg roept deze opsomming wellicht wat vraagtekens op; werkt dit wel? Drie aanbieders in één gemeente? Concurreren ze elkaar de tent dan uit? De werkelijkheid is best optimistisch; als aanbieders onderling hebben we goed contact, erkennen we elkaars meerwaarde en zien we juist dat samenwerking en positionering juist essentieel is voor de duurzaamheid van de Waddinxveense zorg- en ondersteuningsketen. En dit is hard nodig, zult u zelf ook opmerken als u een kijkje neemt in de bijgevoegde factsheet. Daarnaast heeft De Tulp een maximale capaciteit van 40 ouderen (en is de ambitie niet om deze capaciteit te vergroten) en zijn wij simpelweg geen commerciële partij; we handelen in het belang van de 'cliënt'. Als een inwoner graag naar Souburgh of Palet Welzijn wil, dan respecteren we dat zeer! Dit betekent echter ook dat wij vinden dat wanneer

ouderen graag naar De Tulp zouden willen, dit ook mogelijk zou moeten zijn. We zijn voorstanders van gelijke behandeling en een zo breed mogelijk zorg- en ondersteuningsaanbod. Wellicht merkt u terecht op dat het eigenlijk best goed gaat. We zijn trots op wat we tot nu toe hebben opgebouwd. Echter, merken we dat er nog vele ouderen zijn die 'weggestopt' zijn achter hun voordeuren en baat zouden hebben bij en behoefte hebben aan een persoonsgerichte dagbesteding.

De samenwerking tussen De Tulp en de gemeente Waddinxveen begon vrij stroef. Om te kunnen groeien en de mensen te kunnen bedienen die hier evidente meerwaarde aan zouden hebben, hebben we in 2022 een subsidieaanvraag ingediend. 46 van de 47 aanvragen werden goedgekeurd; alleen de aanvraag van De Tulp werd afgewezen. In eerste instantie 'omdat financieringsstromen elkaar kruisten', later in het bezwaarschriftproces bleek dat dit argument ongegrond. Het stond de gemeente simpelweg vrij om een aanvraag af te wijzen. De betrokken ambtenaren waren van mening dat we hetzelfde deden als Palet Welzijn, dus dat we geen evidente meerwaarde hadden. De hele subsidietaart (meer dan een half miljoen euro) ging naar Palet Welzijn. Wederom; we hebben absoluut niks tegen Palet Welzijn en gunnen hen en de ouderen die daar tevreden en blij zijn het allerbeste. Echter, er zijn ouderen die behoefte hebben aan een andere vorm van dagbesteding (in onze ogen 'dagbeleving'). Zowel Palet Welzijn als wijzelf zijn ervan overtuigd dat we niet in dezelfde vijver vissen en dat we een andere doelgroep hebben; de gemeente vindt anders. Op de vraag aan de betrokken ambtenaren hoe werd bepaald of de enorme toegekende bedragen succesvol besteed waren – en dus welke effecten/resultaten bereikt zouden moeten worden met de subsidie – kwam het antwoord dat deze er niet waren. Hierover later meer.

Meermaals hebben wij verschillende ambtenaren en wethouders uitgenodigd om te komen kijken bij De Tulp en henzelf te laten ervaren wie wij zijn en waar we voor staan. We hebben meermaals geprobeerd om het gesprek te hebben over hoe we op constructieve wijze samen kunnen werken aan een constructieve en toekomstbestendige zorg- en ondersteuningsketen. Alle uitnodigingen om bij ons op bezoek te komen werden geweigerd of genegeerd (afgezien van de burgemeester die zijn gezicht wel wilde laten zien). Enkele keren mochten we langskomen bij jullie op kantoor. De eerlijkheid gebied te zeggen dat dit vooral was op het moment dat de gemeente ons nodig had, zoals tijdens het opstellen van een visie op informele zorg of een inventarisatie over welzijnsvoorzieningen. Het enige wat we te horen kregen als we onze behoefte aan samenwerking kenbaar maakten, is dat een samenwerking onbespreekbaar was. Enige mate van steun – in de vorm van een contract, dat ouderen überhaupt naar ons toe 'mogen', of in de vorm van huisvesting – werd als onmogelijk beschouwd en resoluut van tafel geveegd.

Waar Nederland een zorgstaat is, kunnen ouderen financieel ondersteund worden als zij bijzondere voorzieningen en/of ondersteuning nodig hebben. Afhankelijk van de zorg- of ondersteuningsvraag, is het bijvoorbeeld mogelijk om een indicatie te verkrijgen, zoals een WLZ- of WMO-indicatie. Deze indicaties worden in het sociaal domein door centrale instanties afgegeven, waardoor de macht volledig bij de financier – bij jullie dus – ligt. Echter, de reguliere vormen van deze indicaties (dus WMO) kunnen alleen worden ingezet bij aanbieders die een contract met de gemeente hebben afgesloten. Wanneer er behoefte is aan zorg op maat en het huidige zorgaanbod niet toereikend is om te voldoen aan de persoonlijke zorg- of ondersteuningsvraag, kan er voor worden gekozen om een persoonsgebonden budget (PGB) in te zetten. De omzetting van een WMO-indicatie naar een WMO-PGB wordt echter afgekapt wanneer duidelijk wordt dat ouderen ondersteuning in willen 'kopen' bij De Tulp. Er wordt dan geschermd met de inkoopvoorwaarden; wij zouden niet voldoen aan de kwaliteitseisen die door de gemeente gesteld zijn. Er wordt gedoeld op de inkoopvoorwaarden van het NSDMH, maar ook op het [beleid](#) wat de VNG heeft opgesteld.

In het beleid van de VNG staat; *Gezien het karakter van PGB (eigen regie door de budgethouder) past bij het formuleren van kwaliteitseisen wel terughoudendheid. Het is immers de bedoeling dat de budgethouder door middel van het pgb plan zelf bepaalt wie en onder welke voorwaarden de noodzakelijke ondersteuning levert en de gemeente dat op niveau van de budgethouder toetst.*

De terughoudendheid in het stellen van kwaliteitseisen rondom de PGB ontbreekt bij de gemeente Waddinxveen volledig; zij stelt dezelfde inkoopvoorwaarden als de inkoopvoorwaarden die worden gesteld voor gecontracteerde aanbieders. In mijn ogen is deze behandeling dus onterecht en wordt er geschermd met wanargumenten. Het doel van de PGB is dat het burgers mogelijk wordt gemaakt om zelf zorg in te kopen als **zijzelf** (en **niet** de ambtenaren) vinden dat het bestaande zorgaanbod niet toereikend is. Een lichtpuntje is dat meerdere WMO-consulenten hebben toegegeven dat zij meerdere keukentafelgesprekken hebben gevoerd met inwoners wiens behoeften aansloten bij hetgeen wij bij De Tulp aanbieden. De consulenten hadden deze ouderen graag naar ons doorgestuurd. Echter, zij hebben de opdracht gekregen dit niet te doen. De wil is er wel, maar het mag niet.

Wordt het eens niet eens tijd dat we het klassieke gedachtengoed van strikte sturing door beleidsbepalers loslaten? Wil de gemeente Waddinxveen bekend staan als een gemeente die ervoor kiest extra strak en star te zijn en steviger stuurt en bepaalt dan de VNG aanbeveelt? Willen we een plek zijn waar lokaal enthousiasme en creativiteit de kop in wordt gedrukt en waar het beginnende aanbieders onmogelijk wordt gemaakt om de diversiteit van het zorg- en ondersteuningsspeelveld uit te bereiden? Willen we een plek zijn waar burgers elkaar willen helpen maar dit eerder wordt tegengewerkt dan wordt aangemoedigd, simpelweg omdat het in het straatje en de visie van de ambtenaren moet passen? We pronken met de slogan 'WaddinxvEen tegen Eenzaamheid', maar hoe rijmen we dit met het huidige beleid? Willen we een gemeente zijn waar ambtenaren vanachter hun bureaus bepalen uit welk zorg- en ondersteuningsaanbod burgers kunnen kiezen? En hoe kan er zo strak gestuurd worden op inkoopvoorwaarden aan de ene kant, terwijl aan de andere kant een subsidie van een half miljoen wordt toegekend zonder doelen of resultaten? Is dat niet meten met twee maten?

Het schrijnende aan dit alles is dat wij graag op de plek voorliggend aan de langdurige zorg zitten. Ons doel is om inwoners zo lang mogelijk (gelukkig) thuis te laten wonen **alvorens** zij een intensieve zorgvraag nodig hebben. Echter, zijn er ouderen met een WLZ-indicatie die wel baat hebben bij ons concept. Deze ouderen hebben hun WLZ-indicatie om laten zetten naar een WLZ-PGB, waardoor het wel mogelijk is om bij ons ondersteuning in te kopen. Dit maakt dat wij op dit moment ouderen 'binnenkrijgen' die eigenlijk 'zwaarder' zijn dan waar we eigenlijk voor zijn. In onze visie ondersteunen we graag, mits wij daar de juiste partij voor zijn. In de meest ideale situatie kan het voorkomen dat ouderen vanuit de WLZ bij ons terecht kunnen, echter is het niet onze wens en ons doel om deze groep oververtegenwoordigd te laten zijn. Een beperkt WLZ-aandeel van onze cliëntpopulatie zou wat ons betreft acceptabel zijn. Hetgeen wat de gemeente eigenlijk wil voorkomen door zo strak te handhaven – namelijk dat wij 'zorg' leveren – wordt in de praktijk juist werkelijkheid. Doordat de voordeur stijf wordt dichtgehouden en er geweigerd wordt samen te werken én te erkennen dat we van potentiële meerwaarde zijn voor een deel van de bevolking, worden we juist naar de WLZ toegetrokken. Het ondersteunen van ouderen met een WLZ-indicatie in de huidige situatie is nu natuurlijk gezien aantrekkelijker en levert financiële stabiliteit op. Echter, **willen** wij dit **niet**. We bieden idealiter ondersteuning, waar de wet maatschappelijke ondersteuning (WMO) natuurlijk voor bedoeld is, en idealiter niet hoofdzakelijk zorg. Waarom wordt er zo strak gestuurd op het hebben van zorgpersoneel wanneer het simpelweg draait om het bieden van persoonlijke aandacht, ondersteuning en samenzijn? We begeleiden activiteiten en bieden een gezonde maaltijd en gezelligheid; is daar echt een X-percentages zorgmedewerkers voor nodig?

Dan nu, waarom schrijven we deze brief? Het gaat niet langer, we kunnen onze broek niet ophouden. Niet op de manier waarop wij zouden willen. Wekelijks hebben we intakegesprekken met geïnteresseerde ouderen die ons weten te vinden en graag bij ons terecht willen. De meeste ouderen zonder WMO-indicatie vinden de financiële eigen bijdrage te hoog en kiezen noodgedwongen voor minder passende dagbesteding of geen dagbesteding. Andere ouderen met WMO-indicatie wordt het simpelweg onmogelijk gemaakt om deze bij ons in te zetten; zij kunnen niet bij ons inkopen terwijl zij wel een ondersteuningsvraag hebben.

De Tulp zal dus vanaf 1 februari 2025 stoppen, tenzij de situatie verandert. Dat wil zeggen; als het onmogelijk en onbespreekbaar blijft dat ouderen met een reguliere WMO-indicatie of WMO-PGB bij ons kunnen komen, zal De Tulp helaas genoodzaakt zijn te stoppen. Het is een drastisch besluit, maar op de huidige weg kunnen en willen we niet verder. We leveren er op dit moment op in en kunnen niet de doelgroep bedienen die we zouden willen bedienen. Stabiliteit, erkenning en het serieus genomen worden is een vereiste om ook echt structureel onderdeel te zijn van de lokale zorg- en ondersteuningsketen. Het wordt ons onmogelijk gemaakt om aan de behoefte van een deel van de inwoners, die er evident is, te voldoen. Met de beste wil van de wereld hebben we stug volgehouden en gehoopt op een constructieve samenwerking, tevergeefs. Indien er op wonderbaarlijke wijze toch mogelijkheden zijn voor ouderen in onze doelgroep om bij ons terecht te kunnen, bijvoorbeeld middels PGB, zijn wij bereid om ons besluit te heroverwegen. Anders zijn we helaas, met pijn in ons hart, terug bij af en is het; De Tulp was een feit.

Geacht raadslid; regeren is vooruitzien, en vooruitzien vergt lef, durf en moed. Het vraagt, zeker in de huidige verhardende maatschappij om te investeren in samenwerking en optimisme. Het inrichten van een duurzaam, lokaal zorgsysteem vergt investeringen en langetermijnvisies. Het vraagt om de lichtpuntjes te zien en deze te koesteren. Springt u in de bres en helpt uw medeburgers; vrijwilligers, mantelzorgers, ouderen?

Met vriendelijke groet,

Jeffrey van den Berg, Bestuurder van De Tulp
Christian de Vries, Penningmeester van De Tulp
Claudia Esveldt, Secretaris van De Tulp

